

Nr 18.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard**, *angående ändring i visst syfte av förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd.*

Enligt kungl. kungörelse den 11 juli 1862, varigenom kungl. kungörelsen av den 19 juli 1830 upphävts, må församlingar, som önska förena sig om en gemensam kyrka, hos Kungl. Maj:t i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte besluta, huruvida en dylik förening mellan församlingarna må tillåtas, varefter Kungl. Maj:t har, därest församlingarna var för sig genom de flesta avgivna rösterna önska om en kyrka sig förena, efter vederbörandes hörande, därest så finnes lämpligt, meddela församlingarna det önskade tillståndet. På grund av detta Kungl. Maj:ts tillstånd uppkommer för församlingarna en hel komplex av ecklesiastiska frågor, vid vars lösande de båda församlingarna måste intimt samarbeta. Församlingarna tillsätta exempelvis gemensam klockare och kyrkobetjäning, vilka funktionärer skola väljas och avlönas av församlingarna gemensamt. Församlingarna skola gemensamt anslå medel till byggnad och underhåll av kyrka, bestämma avgifter till kyrkan efter gemensam plan o. s. v.

Därest de församlingar, som, på sätt här ovan anförts, förenat sig om gemensam kyrka, tillhöra samma pastorat, anvisar gällande förordning om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd av den 21 mars 1862 församlingarna att sammanträda till överläggning och beslut i hithörande frågor å gemensam kyrkostämma, ävensom att utöva omvårdnad om hithörande ärenden genom ett av församlingarna gemensamt utsett kyrkoråd. Tillhöra församlingarna olika pastorat, lämnar anförda förordning församlingarna ingen möjlighet att genom gemensamt beslutande organ behandla gemensamma ärenden. Av § 1 av anförda förordning, jämförd med §§ 7, 8, 11 och

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 3 saml. 7 häft. (Nr 18—19) 1

21 av samma förordning, synes nämligen framgå, att endast församlingar inom samma pastorat äga att å gemensam kyrkostämma eller genom av församlingarna gemensamt utsett kyrkoråd vidtaga för vården av kyrkans angelägenheter nödiga åtgärder. Följden härav blir att, då flertalet beslut av församlingarna i kyrkliga frågor äro av den art, att deras genomförande förutsätter en absolut enighet mellan församlingarna om beslutens avfattning och innehåll, det står i endera församlingens fria val att genom en ringa avvikelse härutinnan omöjliggöra beslutens genomförande. Om sålunda den ena församlingen för sin del å kyrkostämma beslutar, att församlingens klockare skall tillerkännas en löneförhöjning med 100 kronor, men den andra församlingen tilldelar honom en löneförbättring med blott 75 kronor, kommer denna fråga att förbliva oavgjord ända tills dess församlingarna genom underhandlingar under hand kunnat enas om beloppet av löneförhöjningen samt detta förslag vunnit respektive kyrkostämmors gillande.

Den inadvertens, som uppkommer därigenom, att å ena sidan Kungl. Maj:t med stöd av kungl. kungörelsen den 11 juli 1862 meddelar församlingar, tillhörande olika pastorat, rätt att förena sig om gemensam kyrka, men å andra sidan nådiga förordningen den 21 mars 1862 förhindrar församlingarna att gemensamt besluta över de i anledning härav uppkomna gemensamma ärendena, nödvändiggör en synnerligen opraktisk och olämplig dubbelbehandling av dylika ärenden. Inga vägande skäl torde kunna anföras för bibehållande av denna opraktiska anordning, och vinsten för församlingarna att kunna gemensamt besluta över gemensamma kyrkliga frågor är alltför uppenbar för att tarva någon utförligare motivering.

En invändning mot vad jag ovan anfört vill jag emellertid redan på förhand upptaga till bemötande. Det skulle ju med visst berättigande kunna anmärkas, att den här åsyftade lagändringen icke uppbures av något allmänt intresse, enär säkerligen endast ett fåtal fall av den art, som ovan förutsatts, för närvarande torde vara aktuella. I ett fall har jag emellertid varit i tillfälle att förvissa mig om de stora olägenheter, som uppkomma på grund av nu gällande bestämmelser.

Enligt Kungl. Maj:ts medgivande ha Slättåkra och Enslövs församlingar i Hallands län, vilka församlingar äro belägna inom olika pastorat, förenat sig om en för båda församlingarna gemensam kyrka, vilken uppförts inom Oskarströms municipalsamhälle, vilket samhälle är beläget inom båda de ovannämnda församlingarna. Enligt den av Kungl. Maj:t den 5

juli 1914 fastställda löneregleringen skall för prästerskapet i Slättåkra pastorat inrättas en ständig adjunktsbefattning, vars avlönande skall åvila båda församlingarna gemensamt med hälften vardera. Församlingarna hava naturligtvis därjämte gemensam klockare och kyrkobetjäning o. s. v.

För att få giltiga beslut och en ordnad förvaltning till stånd ha hittills gemensamma ärenden behandlats först på ena församlingens och därefter på den andra församlingens kyrkostämma, varvid den senare i allmänhet blott haft att säga ja till vad den förra församlingen beslutat eller ock avslå dess beslut och därmed stälpa hela ärendet. Så har t. ex. ett beslut om anslag till kyrkan antagits av Slättåkra församling på dess kyrkostämma sistlidne oktober, vilket beslut emellertid av Enslövs församling två gånger uppskjutits för att nu förekomma på församlingens majstämma. Den tungroddhet, som härigenom uppkommer inom församlingarnas förvaltning av gemensamma angelägenheter, är uppenbar.

Frånsett emellertid att detta fall icke torde vara det enda för närvarande aktuella, är det tydligt, att de här ovan påvisade svårigheterna för gemensam kyrklig förvaltning under här angivna förutsättningar utgöra ett så allvarligt hinder, att församlingar, som eljest på grund av lokala förhållanden skulle haft stor förmån av gemensam kyrklig organisation, icke anse denna förmån motsvaras av de genom sagda anordning uppkommande olägenheterna.

Under åberopande av vad jag ovan anfört, får jag härmed vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd av den 21 mars 1862 vidtaga de ändringar och införa de bestämmelser, som möjliggöra

1) att församlingar inom olika pastorat, som på grund av Kungl. Maj:ts tillstånd förenats om gemensam kyrka, skola äga att å gemensam kyrkostämma och genom gemensamt kyrkoråd handhåva omvårdnaden av för församlingarna gemensamma angelägenheter;

2) att å dylik gemensam kyrkostämma den till tjänsteåren äldste kyrkoherden eller, då han hindrad är, den präst inom församlingen, som han därtill förordnar, skall vara självskriven ordförande; eller ock att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla,

det tacktes Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida och på
vad sätt det må givas församlingar inom olika pasto-
rat, som förenat sig om gemensam kyrka, tillfälle
att enligt de riktlinjer, här ovan antytts, utöva gemen-
sam beslutanderätt i gemensamma frågor.

Stockholm den 18 januari 1919.

J. B. Johansson,
Fredrikslund, Torup.